

S

Et magasin til deg fra
Strømmestiftelsen

JUBILEUM
20 år med
Speed School

KONKURRANSER
Kviss og
kryssord

ALEXANDRA ROTAN
Klarer ikke
å glemme

Ikke glemte

Det er menneskelig å glemme, men livsviktig at vi ikke gjør det.
Chain fra Myanmar vokser opp i en av verdens glemte kriser.

... og som glømmer de merkeligste ting, alle på en gang ...

«Høgt oppi åsen lå det ei lita bygd for seg sjøl.

Folk som bodde der var akkurat slik som andre folk i andre bygder. Noen var store, og noen var små; noen var flinke, og noen var late; og noen likte fiskeboller bedre en kjøttkaker, og noen likte kjøttkaker bedre enn fiskeboller. Så de var nokså forskjellige, men når det gjaldt én ting, var de helt like alle sammen.

De var så fæle til å glømme. Og da glømte de de merkeligste ting, alle på en gang!

(...)

En annen gang hadde de glømt å spise. De gikk flere dager uten mat, og til slutt ble de sjuke alle sammen og måtte gå og legge seg og ringe etter doktor'n. Men han kunne ikke komme, for han hadde også glømt å spise, så han var like sjuk som de andre.

Men en dag doktor'n var på beina, kom det fram en musunge med en ostebit i munnen, og da skjønnte doktor'n hva det var de hadde glømt. Og så sto han opp og spiste, og etterpå reiste han rundt på sjukebesøk i hele bygda og sa at de bare hadde glømt å spise.

Og så sto alle sammen opp og spiste, og så ble de friske igjen.

Men verst var det den gangen de glømte at det snart var jul.

(...)

I ei lita stue aller øverst i bygda, like ved skaubrynet, gikk ei lita jente og tenkte og tenkte. Hu var bare fem år, og ellers så brukte hu å hoppe og danse og leke og ha det moro, men nå gikk hu bare og tenkte. Hu gikk inn i skauen og sto og så på de små granbuskene.

– Det er noe vi har glømt nå igjen, sa veslejenta til seg sjøl, – det er noe med ei lita gran, men jeg husker ikke hva det er.»

Det er lett å glemme. Det er menneskelig å glemme.

I den vesle bygda var det ei lita jente på fem år med rød sløyfe i håret som klarte å minne alle om hva de hadde glemt.

Og her er hun, femåringen Phew Phew fra Myanmar. Med røde perler i håret. Og et militærregime ved makta.

Hun gjør det akkurat litt mer vanskelig for oss å glemme, vi som har så lett for å glømme. Og som glømmer de merkeligste ting, alle på en gang!

tekst ALF PRØYSEN, DEN VESLE BYGDA SOM GLØMTE AT DET VAR JUL
bearbeidelse av tekst KAREN KILANE
illustrasjon HANS JØRGEN SANDNES

Ansvarlig redaktør
Erik Lunde

Redaktør
Karen Margrete Kilane

Tekst
Karen Margrete Kilane,
Egil Mongstad, Gase Handeland,
Kirsten Falch, Alf Prøysen

Foto
Mohamed Abdu, Egil Mongstad,
Sekou Doucoure, Torleif Svensson,
Karen Kilane, Gro Justnæs Kiledal,
Lokale partnere, Strømmestiftelsen

Illustrasjon
Geir Ove Pedersen
Barnesider, oppslag på siden 2 og 3
og bakside: Hans Jørgen Sandnes,
Sandnes Media AS

Design
Lyche Design, Irene B. Lyche

Opplag
18 000, fire utgivelser i året

ISSN 2703-8513

Trykk United Press

«S» er trykket på miljømerket,
resirkulert papir og pakket
i hundre prosent nedbrytbar
biofilm som skal kastes i mat-
avfall. Strømmestiftelsen er
med i Innsamlingskontrollen.

Strømmestiftelsen bekjemper
fattigdom gjennom utdanning
og jobbskaping i ti land i Asia og
Afrika. Vi gir mennesker mulig-
heten til selv å kjempe seg ut av
fattigdom.

Adresse: Tangen 8, 4608 Kristiansand
Telefon: 38 12 75 00
E-post: post@strommestiftelsen.no
www.strommestiftelsen.no
Kontonr.: 3000.32.51000
Vipps: 03002

GLEMTE KRISER. – Vi jobber i mange av verdens glemte kriser. Vår jobb er å gjøre mennesker i stand til å klare seg selv når krisen rammer, sier generalsekretær Erik Lunde.

INNHold

<p>6 Speed School
20 år og 1 million
skolebarn</p>	<p>20 På arbeidsplassen
Noen ganger er en
geit det som skal til</p>	<p>26 Stille natt, Hellige natt
Kom på konsert, sier
Alexander Rybak</p>
<p>10 På riktig spor
Mye i verden går
bedre enn før</p>	<p>22 Alexandra Rotan
To år etter besøket
i Nepal</p>	<p>26 Kviss
Julekviss med
juleløsninger</p>
<p>18 På skolen
En syngende beste-
mor i klasserommet</p>	<p>24 På sengekanten
Konkurransen og
eventyr for barna</p>	<p>27 Kryssord
Å lese bladet gir hjelp
til å løse kryssordet</p>

6

22

26

LEDER

IKKE GLEMT

Jenta på forsiden heter Chain og vokser opp i en av verdens glemte kriser. Det har allerede gått fem år siden bildet ble tatt, en ettermiddag i Myanmar. Hun lekte gjemsel med nabobarna, klemte på bestefaren, danset og lo. Dette var siste gangen vi slapp inn med journalist og fotograf før pandemien og militærkuppet igjen stengte grensene.

Dette magasinet handler om glemte kriser, som den i Myanmar. Men det handler også om glemte framgang.

Du skal få lese om hvordan våre lokale partnere i Myanmar de siste månedene har startet flere førskoler.

Vi skal også besøke tre til av landene som kommer med på alle oversikter over glemte kriser: Niger, Mali og Burkina Faso. En lokal idé om hurtigskole har i løpet av 20 år gitt skolegang til en million barn i området!

Det er menneskelig å glemme. Men det er livsviktig at vi ikke gjør det.

Hun heter Chain. Hun var her. Hun er en av oss.

Og det er det samme jeg ønsker for deg denne jula: At du skal vite at du er husket, regnet med, at noen er glad for at du er her.

Karen Kilane
Redaktør

karen.kilane@stromme.org

20 år med nye sjanser!

– Speed School er en liten elv som har blitt til et stort hav, sier Paul Bamba Keita. Han er leder for Fandeema, den lokale partneren som la grunnlaget for hurtigskolene for 20 år siden.

tekst KAREN KILANE OG EGIL MONGSTAD
foto SEKOU DOUCOURE, EGIL MONGSTAD OG LOKALE PARTNERE

I løpet av to tiår har over 300 000 barn fått en ny sjanse til å ta utdanning gjennom Strømmestiftelsens hurtigskoler i Sahel-landene Mali, Burkina Faso og Niger. Mynighetene i disse landene har innlemmet Speed School i sine nasjonale skoleprogram. Flere andre toneangivende bistandsorganisasjoner har også tatt i bruk Speed School-konseptet, blant annet Redd Barna, UNICEF og Plan International. Dette har ført til at det finnes hurtigskoler i mange flere land, og at det er naturlig å anta at over én million barn har kommet seg tilbake på skolebenken gjennom disse hurtigskolene.

Ingen skal bli utelatt. En av dem som i dag går på Speed School er Germaine (12) fra Mali. Den gangen de andre jevnaldrende barna i landsbyen begynte på skolen, var Germaine syk. I hele tre år ble hun satt på sidelinjen på grunn av sykdom. Da hun endelig frisknet til, ble hverdagene gradvis fylt med huslige gjøremål som å passe småsøsken og sanke brensel. Til slutt var hun rett og slett for gammel til å begynne i første klasse. Germaine ble stående igjen og se på at de andre barna lærte, lekte og utviklet seg.

For Germaine var det avgjørende at Speed School kom til landsbyen hennes. I løpet av ni måneder tok hun igjen tre

års skolegang. I høst begynte hun i fjerde klasse i den offentlige skolen. Dette er hele grunntanken med Speed School – ingen barn skal bli utelatt. De som har falt utenfor skal nå bli regnet med.

Ni av ti elever fortsetter på skolen.

– Færre elever i klassen, mer deltakende undervisning, skole i nærområdet slik at barn slipper skolevei gjennom farlige områder, og ikke minst: undervisning som blir gitt på barnas morsmål de første månedene. Slik sørger vi for at flere elever mestrer skolehverdagen og tar igjen det tapte, sier Paul Bamba Keita.

Det var hans undervisning som ga ideen til hurtigskole. Siden ble professor Denis Dougnon fra Mali koblet på sammen med et lokalt forskerteam for å videreutvikle pedagogikken. Speed School har blitt utgangspunkt for forskningsrapporter, pedagogiske modeller og samarbeid med regjeringer.

I 2018 gjennomførte Fafo en studie som viste en 90 prosent effektivitetsrate. I 2023 ble det gjort en ny evaluering av programmene i Mali og Niger, gjennomført av Nordic Consulting Group. Her ble det igjen bekreftet at 85 til 90 prosent av deltakerne som gjennomfører Speed School-programmet består den endelige testen, og overføres til offentlig skole.

– Men først og fremst handler det om at ingen barn skal bli glemt, sier Paul.

FAKTA

Speed School

- En intensiv utdanning på ni måneder for barn fra åtte til tolv år som har droppet ut av grunnskolen eller aldri fått begynne.
- Etter bestått eksamen kan de starte i vanlig tredje eller fjerde klasse.
- Speed School er gratis for foreldrene.
- Skolemat innføres nå i flere av våre skoler, i takt med en eskalerende matkrise i de tre landene.

Paul Bamba Keita
Leder for den lokale partneren Fandeema

Germaine (12) fra Mali er et av mange barn som har fått en ny sjanse med Speed School.

Hvordan gikk det med dem?

Egil Mongstad, tidligere redaktør for magasinet, var en av de første som besøkte hurtigskolene for 20 år siden. Få har intervjuet så mange elever ved Speed School som ham. Nå har han prøvd å finne ut: Hvor ble det av elevene han møtte på hurtigskolene?

tekst EGIL MONGSTAD foto EGIL MONGSTAD OG LOKALE PARTNERE

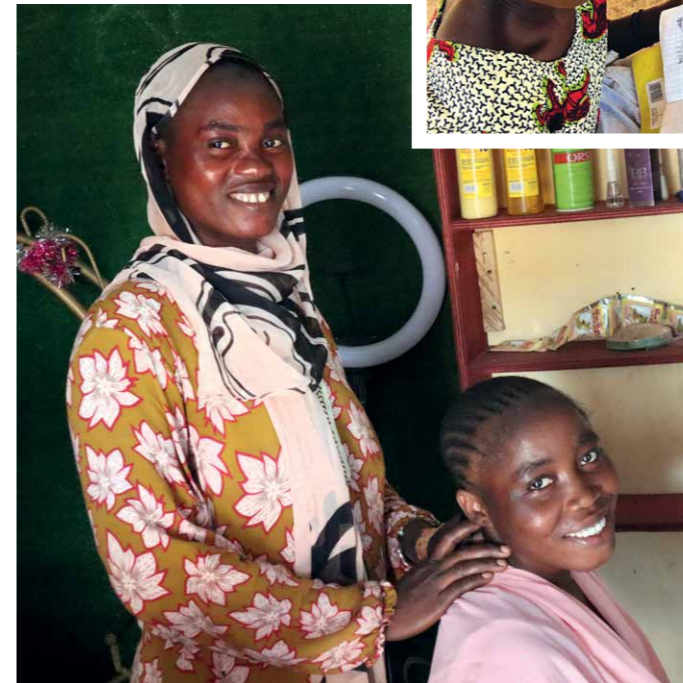
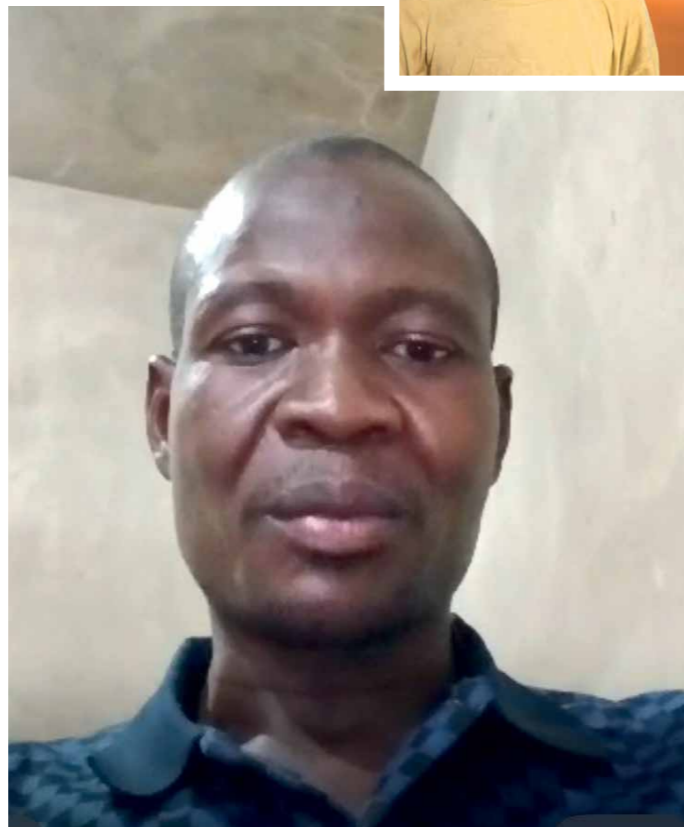

DAUDA KEITA

Sammen med jevnaldrende

2005. Dauda Keita fra Mali var tolv år da han begynte på skolen, men han var allerede best i klassen. Familien hans var jordbrukere, og gjennom hele barndommen hadde Dauda selv også jobbet. Han syntes det var deilig endelig å kunne være sammen med jevnaldrende; dette hadde han drømt om i mange år.

2024. Dauda fullførte alle de ni årene av grunnskolen, og utdannet seg videre innen byggfag. I dag mener han selv at hurtigskolen ga ham mulighet til jobb og inntekt. Han er leder for en bensinstasjon, og driver i tillegg med banktransaksjoner via mobil. I dag tjener han nok til å kunne forsørge hele storfamilien.

NIAMAKOLO COULIBALY

Egen frisørsalong

2006. Niamakolo Coulibaly fra Mali ble sendt bort for å jobbe som hushjelp da hun var åtte år. En venninne av mor fikk nyss i nyheten om at en hurtigskole kom til landsbyen. Dette var muligheten de hadde ventet på! Niamakolo ble hentet hjem og fikk begynne på skole. Hun drømte om å bli lærer.

2024. Niamakolo fortsatte på privatskole og gikk på skole i 11 år. Hun prøvde gjentatte ganger å komme inn på sekretærstudiet. I 2018 ga hun opp å komme inn på studiet, og giftet seg. Hun har to barn, den eldste går i barnehage, noe som er veldig bra. Hun har startet sin egen frisørsalong. Hun mener selv hun ikke hadde klart å drive bedriften uten kunnskapen fra skolegangen.

ADAMA SIDIBE

Fikk være barn

2005. Adama Sidibe fra Mali var syv år og hadde nettopp fått begynne på Speed School. Hun var nest best i klassen. Mor og far var innstilt på å la henne fortsette på skolen slik at hun kunne slippe en hard arbeidshverdag med pløying og gårdsdrift.

2024. Adama fikk fortsette på skolen fra fjerde. til syvende klassetrinn. Da ble hun tatt ut av skolen for å bli giftet bort. Foreldrene hadde som intensjon at hun skulle fortsette skolegangen også etter hun var blitt gift. Slik ble det ikke. – Men det jeg lærte på skolen har jeg tatt med meg videre. Barna mine skal gå på skole. At jeg fikk gå på Speed School ga meg noen år ekstra hvor jeg kunne være barn, sier Adama. Mannen til Adama jobber i Frankrike, og Adama bor sammen med storfamilien.

VISSTE DU AT ...

... flere og flere jenter begynner på skolen i landene sør for Sahara? Antall jenter i både grunnskole og videregående stiger her, og tre av fire jenter kan nå lese og skrive.

KILDE: VERDENSBESTENYHETER.NO

Joda, det fungerer!

Får du noen ganger inntrykk av at alle piler i verden peker nedover? De gjør ikke det. Her har vi samlet nyheter som viser at felles innsats for det gode gir resultat!

tekst og foto REDAKSJONEN

Solidaritetsuke

Elevene ved Lundheim folkehøgskole på Moi arrangerte i oktober solidaritetsuke, hvor de samlet inn penger til Strømmestiftelsens livsmestringskurs for ungdom. Samtidig ønsket de å forebygge utenforskap lokalt. For de eldre i bygda satte de opp handlebuss. De hadde kafeer og loddsalg. De hadde skummel Halloweenløype med mystisk sirkus for ungene. De bakte julekaker som skal distribueres til brukere av NAV.

FOTO: STRØMMESTIFTELSEN, MYANMAR

Hurra! Tre nye førskoler i Myanmar er verdt å feire!

ÅPNET FØRSKOLER I LUKKET LAND

ER DU OPPTATT AV høy avkastning? Da kan vi med glede fortelle at det beste du kan gjøre, er å investere i barns utvikling før de når skolealder. Å la barn få gode og trygge steder å leke, lære og ha sosialt samspill med andre, forhindrer at de faller utenfor når de skal begynne på skolen. Derfor er vi stolte over å melde at vi nylig har åpnet tre nye førskoler i det lukkede landet Myanmar. Førskolene blir drevet av frivillige og foreldre. Super investering!

FOTO: LUNDHEIM FOLKEHØGSKOLE

Vi heier på foreldremakta som kjemper for sine barns lærere!

ILLUSTRASJONSFOTO: STRØMMESTIFTELSEN

VISSTE DU AT ...

... 70 prosent av alt rødt kjøtt som spises på verdensbasis er geitekjøtt? I utviklingsland er geiter fortsatt en viktig økonomisk ressurs og produserer mer melk enn kyr.

KILDE: NYTTIGINFO.NO

Samarbeid er gull!

Hvordan hjelper man mennesker som flykter fra en av verdens glemte kriser, og som sliter med manglende skolegang, ingen inntekt og psykiske traumer? Man slår seg sammen!

De siste tre årene har Strømmestiftelsen samarbeidet med den norske ambassaden i Uganda og organisasjonene Adra og YGlobal for å gi tilbud om psykososial støtte, utdanning, livsmestringskurs, yrkesopplæring og klimasmart jordbruk til flyktninger fra Sør-Sudan.

19 919 mennesker har nytt godt av samarbeidet. Og det er virkelig gull for dem det gjelder!

ILLUSTRASJON: GEIR OVE PEDERSEN

SOSIAL DUGNAD

Da myndighetene i Sør-Sudan ikke betalte ut lønn til lærerne på ti måneder, startet en gruppe foreldre en mobiliserings- og innsamlingsaksjon for å lønne lærerne. På forhånd hadde foreldrene fått opplæring i hvordan de kunne drive sosial dugnad og påvirkningsarbeid. Det er en glede å være «fødselshjelper» for foreldregrupper som står sammen når myndighetene feiler!

Takk for hjelpa! Godt å ikke stå alene i kriser.

ILLUSTRASJONSFOTO: STRØMMESTIFTELSEN

Ikke glemmt

Chain er redd for slanger, men fryktløs på sykkel. Hun synes det er vanskelig med gangetabell, men er god til å få bestefar til å le. Jenta fra Myanmar vokser opp i en av verdens glemte kriser, men nå vet du om henne. Nå er hun ikke helt glemmt.

tekst KAREN KILANE foto KAREN KILANE, KRISTIN SKAAR OG TORLEIF SVENSSON

Mange av verdens største kriser når sjelden fram i nyhetsbildet, og en av konsekvensene er færre midler og mindre politisk press. På lik linje med de fleste andre større bistandsorganisasjonene i Norge jobber Strømmestiftelsen med flere av verdens glemte kriser, også de stedene hvor nyhetsteamene og midlene er i ferd med å forsvinne.

Må regnes med. – Vår felles jobb er å fortsette å rette fokus på verdens glemte kriser. Det er naturlig og menneskelig for oss som enkeltpersoner at vi ikke klarer å holde fokus på mange kriser samtidig. Det er også lett å lukke øynene eller gi opp om en krise oppleves vedvarende og uforanderlig, sier generalsekretær i Strømmestiftelsen, Erik Lunde.

Han sier vi må huske at de glemte krisene angår reelle mennesker.
– Det er vanskelig å henge med når

tallene fra krisene blir så enorme. Når jeg sier at 250 millioner barn i verden står uten skole, er det et slikt høyt tall som kan være med på å gjøre at vi opplever utdanningskrisen som abstrakt. Statistikk og tall er også en måte å usynliggjøre enkeltmennesker på. Men vi må ikke glemme barn som Chain i Myanmar, Jasmina i Niger +

“

Det er naturlig og menneskelig at vi ikke klarer å holde fokus på mange kriser samtidig.

Erik Lunde

– Det er lett å lukke øynene eller gi opp om en krise oppleves vedvarende og uforanderlig. Men de glemte krisene handler om reelle mennesker. Som Chain fra Myanmar, sier Erik Lunde.

– På tross av en krevende situasjon trekker vi oss ikke ut av Sahel-landene. I stedet vil vi øke satsingen på Speed School for barna som vokser opp her, sier generalsekretær Erik Lunde.

Erik Lunde
Generalsekretær
i Strømmestiftelsen

+ eller Kady fra Sør-Sudan. De er her, og det betyr noe både for dem og samfunnet at de blir regnet med.

Drar ikke. Det er ikke mange uker siden Lunde besøkte skoler og livsmestringsgrupper i flyktningebosetningen Palorinya i Uganda.

– Da vi skulle gå, sang ungdommene fra Sør-Sudan «ikke glem oss». Det er viktig for oss alle å oppleve at vi blir sett. Vi vil ikke bli glemt. Disse flyktningene ser i tillegg at midlene som skal sikre skolegang, helsehjelp og mat nå har skrumpet inn – ressursene blir omplassert til andre kriser i verden. Verdens matvareprogram har til nå delt ut en kilo ris i måneden per familie i leiren. Det er jo egentlig ingenting å overleve på, og nå, når denne porsjonen i tillegg er blitt mindre, merkes det veldig godt. Flyktningene får med seg at det blir færre journalister, mindre tilstedeværelse av hjelpeorganisasjoner – og mindre ris i posen. Alt dette er konkretiseringer som forsterker opplevelsen av å være glemt, sier Lunde.

Han sier Strømmestiftelsen vil fortsette å jobbe med de glemte krisene, uavhengig av mediens oppmerksomhet eller hvorvidt andre trekker seg ut av områder.

Han viser til Sahel-regionen som et eksempel. Burkina Faso, Mali og Niger er land som har fått lite internasjonal oppmerksomhet over tid, selv om de er tre av verdens fattigste land.

– Når vi sier at vi vil være til stede blant de fattigste av de fattige, ser vi det også som vår oppgave å bli værende i Sahel og ikke glemme menneskene der. En høy andel av befolkningen lever i ekstrem fattigdom. Mange områder i regionen er preget av politisk ustabilitet, vold, konflikt

og eskalerende klimaendringer. Vi kan ikke la disse menneskene i stikken, sier Lunde.

Lokale partnere redder mye. Noe av det som gjør at Strømmestiftelsen kan bli værende og fortsette arbeidet i områder også når konflikter og kriser oppstår, er at vi utelukkende samarbeider med lokale partnere. Det har vært viktig for kontinuiteten både i Sahel og i Myanmar.

– Etter militærkuppet i Myanmar har mange organisasjoner blitt tvunget til å trekke seg ut, og flere land har brutt samarbeidet med myndighetene fordi de med rette ikke opplever dagens regime som legitimt. Da er det ekstra viktig at organisasjoner som vår er tilstede for å hjelpe folk på bakken. Vi jobber gjennom lokale partnere og ansatte og har mulighet til å bli værende selv om situasjonen er krevende.

Lunde sier at i alle de glemte krisene er det viktig for Strømmestiftelsen å satse på grunnutdanning for barn.

– Globalt står vi i en utdanningskrise, hvor skole blir nedprioritert. Det akutte har blitt så viktig at vi kanskje glemmer +

Globalt står vi i en utdanningskrise, hvor skole blir nedprioritert.

Erik Lunde

– Ungdommene på flukt har allerede mistet mye. De trenger å vite at vi ikke glemmer dem, men at vi fortsetter å stå sammen med dem, sier Erik Lunde.

+ det langsiktige arbeidet. Vi ser at midler til utdanning har skrumpet inn, og mange land har kuttet i støtten til skolegang for barn og unge. Men vi må holde fokus på utdanning som en vei ut av fattigdom, sier Lunde.

Nødhjelp og langsiktighet. En ny verdenssituasjon fører likevel til nye arbeidsformer. Lunde påpeker at sultne barn lærer lite.

– Strømmestiftelsen jobber mer humanitært nå enn før, i og med at vi opererer i land med kriser. Men vi prøver alltid å koble nødhjelpen sammen med den langsiktige fattigdomsbekjempelsen. Vi jobber for å forberede mennesker til å klare seg selv gjennom kriser. Det kan handle om å øke effektiviteten i jordbruket, lære dem å dyrke mat i ekstremvær – eller gå sammen om å lage kjøkkenhager på skolen, slik at barna får skolemat. Når sulten rammer, må vi også sørge for mat til barna. Mye tyder på at for eksempel skolemat blir mer og mer nødvendig framover, sier Lunde. ■

Vi jobber for å forberede mennesker til å klare seg selv gjennom kriser.

Erik Lunde

FOTO: UNIVERSITETET I AGDER

Å bli husket er et eksistensielt behov

– Mange mennesker i kriser ber om at vi ikke skal glemme dem. Det kan selvsagt handle om håpet om å få hjelp, men også mennesker som vet at det er for sent å bli reddet, sier «Fortell verden om meg. Ikke glem.» Hvorfor er det så viktig for mennesker å ikke bli glemt?

– I kulturer hvor familie og det kollektivistiske står sterkere, tenker folk mer røtter, og opplever seg selv som en del av en større historie. I vår vestlige kultur har vi fått et sterkt fokus på individet. Men ideen om individet er ikke nok for å forstå hvem vi mennesker er. Vi trenger hverandre, og vi trenger å være del av en sammenheng.

Det tror jeg gjelder generelt, men i konflikt og krig hvor alt er i endring, blir behovet for å høre til og være del av en sammenheng forsterket. Å bli husket på er en måte å leve videre på.

Vi mennesker trenger å være gjenkjent, det er et eksistensielt behov. Uten at vi tenker over det så trenger vi å være i andres bevissthet. Vi blir til i møte med andre, og vi forstår oss selv i møte med andre.

Odd Kenneth Hillesund

Universitetslektor ved Institutt for psykososial helse

Baraka og bestemor

En syngende bestemor i livet skulle alle hatt!

tekst KAREN KILANE foto MOHAMED ABDU

Tenk å starte hver skoledag med sang og dans! At det er bestemor som er instruktøren er ikke flaut, det er noe Baraka bare er skikkelig stolt av!

Baraka tilhører masaifolket, og bor nord i Tanzania. I dette området jobber Strømmestiftelsen sammen med den lokale partnerorganisasjonen MPDI. Mange som jobber i MPDI tilhører selv også masaifolket, og har sett hvor galt det kan gå når mennesker fra andre kulturer skal bestemme hvordan livet best skal leves. Baraka og de andre barna skal få gå på skole – det er en rettighet barn over hele verden har. I tillegg skal de få bli kjent med kulturen de kommer fra. Det er også en rettighet barn over hele verden har. Det er *der* bestemor kommer inn i bildet.

– Hver dag starter med at noen av bestemødrene kommer inn i klasserommet og lærer oss danser og sanger fra masaikulturen vår. Det er gøy! sier Baraka.

Som Hjertevenn hjelper du barn til en trygg hverdag, oppvekst og fremtid! Strømmestiftelsen hjelper barn i noen av verdens fattigste land. Bli med, du også! Sammen kan vi hjelpe enda flere.

Baraka får besøk av bestemor på skolen hver dag. Hun er en av flere bestemødre som lærer elevene sanger og danser fra masaikulturen.

Bli kjent med ...

Navn Baraka

Alder 6 år

Min favorittaktivitet Å leke ute i friminuttene.

Dette er jeg redd for Farlige dyr når det er mørkt på natta.

Dette er jeg skikkelig flink til Å synge. Det er sikkert fordi det er bestemor som lærer oss sangene!

Favorittdyr Løve

Dette synes jeg er aller best med skolen Å leke med vennene mine.

DETTE SYNES JEG ER DET BESTE MED SKOLE ...

TUVA OG JOSEFINE

Artister og skoleelever
– Å være sammen med venner og lære nye ting.

MONICA NYHUS

Influenser
– Vennskap, kunnskap og rutiner. Og ikke minst at vi har skole som en selvfølge i landet vårt.

TORMOD LØKLING

Forlagsredaktør og tegneserieskaper
– SKOLE er en forkortelse for «Sosial, Klasseløs, Oppdragende Læringsglede og Efeserbrev» – med andre ord nesten alt det beste jeg vet med skolen.

DA JEG VAR LITEN DRØMTE JEG OM Å BLI ...

TOVE KRAGSET

Pianist og komponist

– Frisør eller flyvertinne. Det var stort sett det man kunne velge da jeg var liten.

SIGRID BONDE TUSVIK

Programleder og underholder

– Forlegger, som min far. Jeg trodde pappas jobb var å gå på fjelltur med kompiser, siden han gjorde det hver sommer.

JØRUND KNUDSEN MIDTGARDEN

Skolerådgiver i Strømmestiftelsen

– Jeg drømte om å bli fotballspiller.

I Sjef i eget liv-gruppen har Einoth Lukene lært å avle fram sterke geiter. I tillegg har hun funnet styrken i seg selv.

Bli kjent med ...

Navn Einoth Lukene

Alder 17 år

Bosted Laibon – Manyara i Tanzania

Sivil status Gift. Mor til gutter på tre og seks år.

Jobb Har ti geiter, selger i tillegg smykker.

Dette drømte jeg om å bli da jeg var liten Jeg ante ikke at jeg kunne drømme om å bli noe.

Sparer til Flere geiter og barnas skolegang.

Det beste med jobben min Jeg får respekt.

Mest utfordrende med jobben min Jeg må gå langt for å hente vann til dyrene. Langs veien lever det ville dyr.

Jeg skulle ønske jeg visste dette da jeg startet At det er mulig for en kvinne å drive forretning!

Geiter gir styrke

At kvinnegruppa lærte henne å avle fram sunne geiter er bra. Men viktigst er styrken Einoth Lukene fant i fellesskapet og seg selv.

tekst KAREN KILANE foto MOHAMED ABDU

Før passet jeg andres dyr, nå er jeg eier av ti egne geiter! sier Einoth Lukene. Hun er bare 17 år, men hun har levd et voksenliv fra hun var 11.

– Altfor tidlig! sier Einoth Lukene. – Etter jeg ble med i Sjef i eget liv-gruppen forandret jeg måten jeg ser verden på. Her lærte vi å drive forretning, blant annet fikk vi tips om hvordan vi kan få sterke og sunne geiter. Men viktigere enn kunnskap om hvordan vi kan avle fram sterke geiter, har det vært å lære om hvordan vi selv kan bli sterke og selvstendige mennesker. I gruppa har vi diskutert de tingene vi alle kjenner til, men aldri har snakket om: barneekteskap, omskjæring av jenter, hygiene ved menstruasjon og familieplanlegging. Det har forandret livet totalt, sier Einoth Lukene.

Selv er hun mor til to gutter. Hvis hun en dag skulle få en datter, er hun tydelig på at datteren skal leve et annet liv. – Disse ti geitene er mer enn husdyr. For meg er de veien til respekt og mer selvstendighet. Hadde jeg fått en datter, hadde jeg nå hatt motet og styrken til å sørge for at hun unngikk barneekteskap. Jeg kunne selv betalt for studiene hennes, mulighetene jeg selv aldri fikk, sier hun.

– Det startet med at vi i kvinnegruppa gikk sammen om å kjøpe én geit. I dag har jeg ti egne geiter. Geitene gir meg selvstendighet, sier Einoth Lukene.

Alexandra Rotan

- Frontfigur i KEiINO
- Blant annet kjent fra Melodi Grand Prix og Stjernekamp
- Aktuell med juleturneen Alexandras Jul

To år etter besøket

– Jeg tror det finnes en trygghet i å vite at noen vet om deg og husker deg. Jeg håper Puspa og Ganga vet at jeg aldri glemmer dem. De vil alltid være i hjertet mitt, sier artist Alexandra Rotan.

tekst KAREN KILANE foto GRO JUSTNÆS KILEDAL

For to år siden besøkte Alexandra Rotan de to søstrene Puspa og Ganga fra Nepal i forbindelse med innspillingen av programmet Julekveld hos Prøysen.

Siden har den folkekjære artisten aldri sluttet å tenke på søstrene. Nå skal hun få vite hvordan det har gått med dem.

Håper de klarer seg. Strømmestiftelsen oppretter ikke varig kontakt mellom barn og mennesker som reiser på reportasjetur. Utdanningsrådgiver Kristin Tønnessen Berg forklarer hvorfor: – Som organisasjon ønsker vi å støtte opp om og stimulere bærekraftige samfunn. Barn skal ikke lære at det må komme noen utenfra for at de skal kunne få det bedre. De skal se at de har gode og trygge voksenpersoner i sitt lokalsamfunn som de kan støtte seg til. Likevel betyr disse menneskemøtene mye.

– Møtet med Puspa og Ganga var utrolig sterkt, og ga meg et helt nytt syn på livet. Jeg husker latteren og smilene deres, og de gode klemmene. Jeg savner dem hver eneste dag, og jeg håper de klarer seg, sier Alexandra Rotan.

Det er dette vi har gledet oss til å dele

med Rotan – en oppdatering fra våre lokale kollegaer som følger opp jentene: Begge jentene går fortsatt på skolen!

Storebroren til jentene har tatt flere jobber for å forsørge søstrene. Storesøster Puspa har fremdeles hovedansvar for kjøkkenhage, husarbeid og matlaging, og Ganga hjelper mer og mer til. Begge søstrene er friske og er innstilt på å fortsette skolegangen.

Bor alene uten voksne. Alexandra Rotan puster lettet ut. Hun vet at dette både er overraskende og positivt, forholdene tatt i betraktning. Verdensøkonomien har påvirket prisen på matvarer, og de siste årene har det blitt vanskeligere

for mange av verdens fattige å få tak i nok mat. For Puspa og Ganga har det vært ekstra komplisert. Etter at pappa ble drept og mamma døde av sykdom, har de to, sammen med storebror, drevet en husholdning uten voksenpersoner. Jivan Basnet fra Strømmestiftelsen i Nepal sier at både lokalsamfunnet, lærere og Strømmestiftelsen har gått sammen om å støtte jentenes skolegang.

På skolen kan de være barn. – Jeg opplevde Puspa og Ganga som utrolig sterke og modige. Det var hjerteskjærende å se at de ikke hadde mer enn akkurat nok til å overleve. Det som gikk mest inn på meg var at to så unge mennesker ble fratatt gleden av å vokse opp i et hjem der de bare kunne være barn. Hverdagen deres var fylt med gjøremål og bekymringer et barn aldri skal trenge å være en del av. Da jeg så den gleden de viste på skolen, ble jeg utrolig rørt. Hjemme måtte de være ansvarlige og hadde ingen mulighet til å gjøre barnlige ting. Men på skolen kunne de glemme bekymringene sine for en liten stund, og jeg er så utrolig glad for at de har det skoletilbudet som Strømmestiftelsen tilbyr, sier Alexandra Rotan.

“

Møtet med Puspa og Ganga ga meg et helt nytt syn på livet.

Alexandra Rotan

Det er to år siden artist Alexandra Rotan møtte de to søstrene Puspa og Ganga i Nepal. Jentene har mistet begge foreldre. Alexandra Rotan har tenkt på dem hver dag siden. Hvordan har det gått med dem?

Finne Ro

– et eventyr i fire deler

Det er best for alle når alle får være med! Sånn er det for den lille bjørnen som prøver å finne seg en flokk, sånn er det for barna som får begynne på skole på grunn av at de har en Hjertevenn-fadder – og sånn er det for oss alle! Få med deg siste delen av eventyret Finne Ro.

tekst KAREN KILANE illustrasjon HANS JØRGEN SANDNES

Dette har skjedd: «Jeg hadde ikke klart å finne Ro. Men Ro fant meg».

Det er poten min som først forstår det. Der hvor den skulle kjent kald jord, er det varm, myk og litt pjuksete pels. «Lillebroren min, du lever jo», hvisker en stemme. En stemme jeg kjenner.

Jeg falt gjennom greiner som skrapte meg, så snuten min verker. Jeg traff røtter og småstein da jeg traff bakken, så hele kroppen min gjør vondt.

Men jeg kjenner igjen stemmen. Så hjertet mitt har det godt. Bare trygt og godt.

Hun legger snuten sin inntil panna mi: «Unnskyld at jeg dro fra deg. Noen jegere fant hiet vårt mens du sov. Jeg fikk dem til å følge etter meg vekk herfra, slik at de ikke skulle finne deg. Jeg lot dem jage meg gjennom skogen i flere dager. Men da jeg kom tilbake, var du borte.»

«Jeg lette etter deg overalt», sier jeg. «Det var så ensomt uten deg, Ro. Så jeg prøvde å finne noen å høre til hos. Men ingen ville ha meg», sier jeg.

Endelig klarer jeg å åpne øynene, og jeg ser opp på Ro. «Men nå er du her igjen. Så lenge du er her, går alt bra.»

Da snur Ro seg og ser mot skogen bak oss. «Det er noen her! Er det jegerne igjen?» Hun spretter opp og gjør seg stor og skummel. «Ikke rør oss! Hold dere unna!»

Jeg titter fram bak Ro sin store kropp: Den lille flodhesten, den vakre impalaen, den modige tigerungen, en sjiraff, en frosk, en slange og en gås.

«Vi lurte på ... om en som er så morsom ...» sier flodhesten, «... og så glad i eventyr», sier tigerungen, «... og så flink til å hjelpe andre», sier frosken, «... og så gal», sier gåsa. «... og som hopper så fint», sier impalaen «... om en som deg kan ha plass til noen som oss i flokken din?»

Det er poten min som kjenner det først hver morgen. Der hvor den før traff myk pels, kan den nå treffe både fjær, kort pels, lodden pels eller skinn. Da pleier jeg alltid å lukke øynene og late som jeg sover litt til. Midt i flokken.

Del 4 av 4

HER KAN DU LESE hele eventyret om den lille bjørnen.

Her finner du også fortellinger om barn som får hjelp fra dere som er Hjertevennfaddere.

Konkurranse

LØS REBUSEN! Send svaret til post@strommestiftelsen.no, merk BARNESIDER. Eller send på sms til Karen på 40 24 40 97. Den heldige vinneren får en superstor løvebamse fra Dyreparken til en verdi av 749,-. **Svar innen 30. januar.** Gratulerer til Esther Angela Wethelund som vant forrige konkurranse. Du får en stor sjiraffbamse i posten.

Premie

STILLE NATT, HELLIGE NATT

► Gjennom 36 år har Stille Natt, Hellige Natt vært et kjært innslag i adventstiden for svært mange. Alexander Rybak gleder seg til sitt femtende år på turné.

Hvorfor er det verdt å få med seg Stille Natt, Hellige Natt? – Jeg vil påstå at Stille Natt, Hellige Natt er den mest tradisjonsrike julekonserten vi har. Rune Larsen og Tor Endresen er en uslåelig duo som har vært med på denne konserten siden de var unge, og jeg begynner jo selv også å bli en veteran. I tillegg har vi med Anna-Lisa Kumoji som fikk trampeklapp i fjor, sier Rybak.

Hva gir det deg å være med på konsertene? – Jo eldre jeg blir, jo flere valg har jeg om ulike prosjekter og konserter. Det er lett å vandrelenger og lenger vekk hjemmefra, men å reise med mine venner i Stille Natt, Hellige Natt er en av de kjæreste tradisjonene jeg har! Vi er alle veldig glade for å være venner av Strømmestiftelsen, og gleder oss til nye konserter, sier Rybak.

JULEKVISS

tekst GASE HANDELAND

1 **Coca Cola preger julefeiringen mer enn vi aner.** Den røde nissen som i disse dager er å se på kjøpesentre, skoler og filmer er påvirket av Coca Colas mange reklamer. Den opprinnelige St. Claus het Nicholas. I hvilket nåværende land ligger byen hvor han var biskop?

2 **Ingen land eier Nordpolen,** men et av våre naboland hevder likevel at nissen kommer derfra. Deres tradisjon sier at julenissen, Joulupukki, kom fra et fjell på grensen til et annet av våre naboland. Men i 1985 erklærte de at nissen kom fra en by i landet som hvert år mottar mange tusen turister i desember. Hvilken by?

3 **I Norge har julenissen et postkontor i samme by** som kanskje er mer kjent for at det ble skutt med skarpt en april morgen for 84 år siden. Hvilken by?

4 **Tog går på skinner,** men enkelte båter følger også en fast linje. I Norge er det fem kabelferger. Vet du navnet på båten som er den minste kabelferjen i Norge? Den er kalt opp etter vannet den går på, og er inspirert av de tre første oppgavene.

Vi trekker ut en heldig vinner som får tilsendt **fem Flax-lodd.**

SEND LØSNINGEN innen 30. januar 2025 til post@strommestiftelsen.no (merk KVISS) eller ring inn løsningen på 38 12 75 00 mellom kl. 09.00 og 14.00 på hverdager.

					XORD .no	TØYREST	SAMLET	KVEG BERGTROLL	FLOSS	KOFFERT	SKISSE	POL-FORSKER	TROMMET SAMMEN	KIKKE	KAN STUDENTER BETALE
					KJEFTET						KAMME				
					NEDLAGT BRYGGERI			TALERØRET FOLK FLEST							
									SKITTEN DECENNIUM					TRÆL	
					OPP-RØRSK KLIKK	HUNGRIGE LAND						KJE KNAPP-HETEN			
	GJETTE		HALYGRESS	VED FROSSET	PLANTE DONERTE								1		
													SJØFUGL BILLEDHUGGER		
ENGLSK AVSLAG			RASKT LAVET- TEN					BY-MESSIG BY I BULGARIA							LAND-TUNGE
UFORTRØDEN UNGE					OVERTA VERDSLIG				FORENINGENE NOTABENE						
				LYMFEKNUTER KUNST					HVAL M.NAVN					MAN JAM-MEREN	
GYNGER	2	SPANSK MALER EN VARG					JORDRYGG RAFFINEMENTET							BEHAG KURIOSITETEN	
					FOR-SYNTEN BRAKKE					KVIST DUST					BE-KJENT-GJORT
DØRSTOKK							LAND I ASIA EDELGASS								PARTIKKELEN
DEMPET				3										KVINNE ELV I SVEITS	
FYLKE ANONYM				BEVEGE SEG LANGSOMT LEIE				PLANTEN BILDE							
		FLOTT VERDENSDEL							2670 STAGGE SULTEN					SITTE TIL HEST SOLO-SANG	
GUMMI-SKYVERE						BABYEN ARVE-STOFF						SAGN-KVINNE KYST-FYR			
FANGST-NETT										MÅRDYRET HAST					
SLEKTNINGENE							BY I TYSKLAND							ØYBOER	
VEI						KV. NAVN				OPERA-SJONS-KNIV					

- 1 – Land på M som Strømmestiftelsen jobber i?
- 2 – Bærekraftsmål 4 handler om?
- 3 – Fornavn på artist i julekonsertene våre, Stille Natt, Hellige Natt?

SEND LØSNINGEN innen 30. januar 2025 til post@strommestiftelsen.no (merk KRYSSORD) eller ring inn løsningen på 38 12 75 00 mellom kl. 09.00 og 14.00 på hverdager.

Vi trekker ut en heldig vinner som kan velge mellom en **strikkepakke** eller et av våre flotte **bærenett og fem Flax-lodd.** Skulle du ikke vinne, er både genseren og nettet å finne i nettbutikken vår: Strommestiftelsen.no/nettbutikk. Vinner av forrige kryssord: Anne Marit fra Stavanger.

Strømmestiftelsen
BEKJEMPER FATTIGDOM

GI EN JULEGAVE SOM FORANDRER HVERDAGEN HANS

Geit

Av og til er
ei geit det
som skal til.

